

Pleitaantekeningen ten behoeve van de hoorzitting bij de NMa op 15 april 2010

Geachte dames en heren,

Namens Enexis wil ik graag gebruik maken van de mogelijkheid in te spreken op het concept-methodebesluit elektriciteit dat op 12 maart ter inzage is gelegd. Wij zullen volgende week een meer uitgebreide schriftelijke reactie nog toezenden.

Voor alle duidelijkheid wil ik allereerst opmerken dat Enexis zich aansluit bij de mondelinge zienswijze die namens Netbeheer Nederland naar voren is gebracht.

Ik wil graag kort ingaan op drie in het concept-methodebesluit omschreven onderwerpen:

- I. aansluitdichtheid als ORV;
- II. het in de regulering verwerken van de kosten van decentrale opwek; en tot slot
- III. de invoering van het capaciteitstarief.

Onze uiteindelijke zienswijze zal nog een aantal andere punten bevatten die wij hier niet zullen behandelen.

I.

Het eerste punt betreft de wijze waarop aansluitdichtheid als ORV wordt opgenomen in het methodebesluit. Enexis is van mening dat de Energiekamer een te beperkte definitie hanteert van kabel- en lijngerelateerde kosten in verband met onderzoek naar effecten van aansluitdichtheid en wel betreffende:

- a) netverliezen;
- b) capex stations en schakelvelden; en
- c) bedrijfslasten.

Ik zal deze punten kort toelichten.

Sub a, de netverliezen. Er wordt geen rekening gehouden met de extra netverliezen per aansluiting die het gevolg zijn van een substantieel langer netwerk. Netverliezen in een kabel zijn evenredig met de lengte van de kabel. Omdat bij lagere aansluitdichtheid de kabellengte per klant hoger is, zijn de netverliezen ook hoger. De kosten voor de netverliezen (in 2008 bijna 30% van de OPEX elektriciteit) zijn afhankelijk van aansluitdichtheid en deze kosten zijn daadwerkelijk te bepalen. Een indicatie van de technische netverliezen in kabels en transformatoren is dat het om maximaal 3,5% van de totale getransporteerde elektriciteit gaat. Wij verzoeken de Energiekamer om de krachtens het CODATA Informatieverzoek "Kengetallen elektriciteitsnetten Invulmodule NE-KEN (I)-09-06" verkregen data over de energieverliezen over het jaar 2008 bij de finale besluitvorming te betrekken en waar nodig om nadere informatie te vragen ter bepaling van deze kosten.

Sub b, capex stations en schakelvelden. Bij lagere aansluitdichtheid zijn meer stations en schakelvelden per aansluiting nodig. Aangezien er een relatie is tussen aansluitdichtheid en de kosten voor stations en schakelvelden is Enexis van mening dat deze kosten eveneens meegenomen moeten worden in de bepaling van het effect van aansluitdichtheid. Onze zienswijze zal deze stelling onderbouwen.

Dan sub c, de bedrijfslasten. Deze lasten (OPEX exclusief inkopen, bv. onderhouds- en storingskosten) zijn afhankelijk van de lengte van het netwerk. Aangezien het grootste gedeelte van de activiteiten van een netbeheerder aan de aanleg en bedrijfsvoering van pijpen en leidingen is gerelateerd, zijn deze kosten substantieel. Enexis vindt dat deze kosten meegenomen moeten worden in de bepaling van het effect van aansluitdichtheid. Voor de bepaling van deze kosten kan een vast percentage van de CAPEX gehanteerd worden. Dit is een gebruikelijke benaderingswijze in de technische branche.

Concluderend is Enexis van oordeel dat de motivering van de Energiekamer in het concept-methodebesluit waarom kabel- en lijngerelateerde kosten slechts voor een beperkt gedeelte meegenomen mogen worden niet correct is en verzoekt de Energiekamer dit te heroverwegen. Wij hebben de Energiekamer eerder schriftelijk op de hoogte gesteld van onze standpunten terzake.

II.

Dan het tweede punt, het verwerken van de kosten van decentrale opwek. Gedurende de totstandkoming van het voorliggende ontwerp-methodebesluit Elektriciteit, heeft Enexis op een tweetal momenten schriftelijk gereageerd ten aanzien van het

verwerken van kosten van DCO in de regulering. In beide gevallen heeft Enexis haar bezwaren geuit en onderbouwd tegen het toevoegen van invoedvolumes aan de samengestelde output (verder: "SO"). Naast het feit dat Enexis nooit enige reactie heeft ontvangen op de ingediende stukken, moeten we nu in het ontwerp-methodebesluit constateren dat de Energiekamer ook niets gedaan heeft met de door ons gemaakte opmerkingen. Enexis begrijpt dat de vigerende methode aanpassing behoeft, maar volgens ons leidt de voorgestelde methode niet tot het resultaat dat de Energiekamer voor ogen heeft.

Wij herhalen hier de belangrijkste punten uit ons bezwaar:

- de (investerings)uitgaven ten behoeve van DCO lopen per geval behoorlijk uiteen. De Energiekamer heeft in 2004 reeds onderschreven dat verschillende typen opwekking verschillende technische consequenties voor het netwerk veroorzaken. Naast deze technische consequenties heeft ook de locatie van de opwek-eenheid grote invloed op de (investerings)uitgaven die gemoeid zijn met het faciliteren van de installatie. Het over één kam scheren van alle DCO-gerelateerde investeringen met als doel een "outputwaarde" te genereren doet daarom geen recht aan de onderliggende kosten;
- investeringen ten behoeve van DCO worden vaak "dedicated" voor een bepaalde installatie gerealiseerd waarbij de huidige verwachte economische levensduur van de betreffende installatie korter is dan die van de aan te leggen infrastructuur. Vanwege het vaak ontbreken van (andere) afnemers in de buurt van de DCO-installatie genereert de infrastructuur vanaf het moment van wegvallen dus geen opbrengsten (output) meer. De investeringskosten worden vanaf dat moment dan ook niet meer terugverdiend;
- bij het opnemen van DCO in de SO ontstaat het probleem dat DCO wordt meegenomen in de maatstafconcurrentie. Feit bij maatstafconcurrentie blijft dat investeringen slechts naar rato van het marktaandeel in de SO worden terugverdiend. Alleen bij DCO-gerelateerde investeringsuitgaven van netbeheerders die perfect overeenkomen met de verdeling van marktaandelen (aandeel in de SO) zou recht worden gedaan aan deze verdeling. Dit is vanzelfsprekend nooit het geval. In het geval dat DCO-gerelateerde investeringen in de maatstaf worden opgenomen leidt dit dus enerzijds tot netbeheerders die minder terugverdienen dan zij geïnvesteerd hebben, en anderzijds tot netbeheerders die meer terugverdienen dan ze ooit geïnvesteerd hebben. Dit is onredelijk;

- de uit de investeringen voortvloeiende terugleveringen zijn behoorlijk instabiel; de economische crisis van eind 2008 die zich nog steeds manifesteert leert ons dat bijvoorbeeld in de regio Limburg 2/3e van het invoedvolume is weggevallen over de periode januari - juli 2009, zulks voornamelijk ten gevolge van faillissementen. Dit trekt dan ook een zware wissel op de keuze voor het basisjaar;
- door decentrale opwekinstallaties worden inkoopkosten transport vermeden. In randnummer 164 geeft de Raad aan dat invoeding inderdaad "zou kunnen leiden tot uitgespaarde transportkosten". De Raad stelt vervolgens dat "de mogelijke besparing afhangt van de specifieke situatie en een kwantitatieve onderbouwing ontbreekt". Alvorens te besluiten om dit effect te negeren zou de Raad een gedegen onderzoek moeten (laten) doen om dit effect (kwantitatief) inzichtelijk te maken. Het simpelweg negeren van dit effect vanwege het ontbreken van een kwantitatieve onderbouwing is voor Enexis onbegrijpelijk;
- de relatie tussen kosten enerzijds en de invoedvolumes anderzijds is nergens onderbouwd. In randnummer 156 stelt de Raad dat "Het idee van SO is dat het een indicator is van de mate waarin bij een netbeheerder efficiënte kosten worden veroorzaakt door de prestaties die hij levert". Ons inziens is een gedegen kostenonderzoek dus noodzakelijk alvorens DCO in de reguleringsmethode te verwerken op de voorgestelde manier. Voor het toekennen van ORV's is een dergelijk onderzoek toch ook vereist? Overigens is decentrale opwek als ORV al eerder onderzocht.

Enexis is daarom nog steeds van mening dat een "add-on"-regeling voor DCO per netbeheerder de enige correcte manier is om de kosten die samenhangen met toekomstige investeringen op een eerlijke en correcte manier terug te verdienen door de werkelijke drager van deze kosten. Deze "add-on"-methode ziet Enexis als het bovenop de maatstaf, per netbeheerder, extra vergoeden van DCO-investeringen. Dus bovenop de reguliere vergoedingen in de maatstaf. Deze methode van behandelen van investeringen is ook de methode die naar de toekomst kijkt. De methode van reguleren zou ons inziens meer toekomstgericht moeten zijn in plaats van terugkijkend. In elk geval treft de voorgestelde wijze van reguleren Enexis onevenredig hard in haar belangen. In onze zienswijze zullen wij dit – vertrouwelijk – kwantificeren.

III.

Tot slot het laatste punt, de invoering van het capaciteitstarief. Ik zal hier kort over zijn, ik heb dit punt immers ook al uitvoerig behandeld tijdens de hoorzitting over het concept-methodebesluit gas.

In 2009 is ten behoeve van het faciliteren van het nieuwe marktmodel het capaciteitstarief ingevoerd. Voor facturatie doeleinden wordt nu voor kleinverbruikers een forfaitaire, uniforme rekencapaciteit toegepast. Deze rekencapaciteiten vereenvoudigen de administratieve processen in de markt, maar zijn geen maat voor de prestatie van netbeheerders.

Het capaciteitstarief is, zelfs op initiatief van Enexis, door de sector voorgesteld om het eenvoudiger te maken het gewenste leveranciersmodel in te voeren. Het is daarbij expliciet niet de bedoeling geweest de inkomensverdeling tussen de netbeheerders om die reden aan te passen. Daar was ook geen enkele aanleiding voor. De Energiekamer is blijkbaar van mening dat capaciteit een betere cost-driver is dan volume en tracht de huidige verschillen in inkomstenniveaus te nivelleren door de gefactureerde capaciteiten als maat te nemen voor de prestatie van netbeheerders, en daarmee als basis voor de toegestane inkomsten. Bij grootverbruikers wordt de werkelijk benutte capaciteit (piekwaarde, kWmax) gemeten en gefactureerd en is daarmee in lijn met de prestatie van een netbeheerder. De uniforme, forfaitaire rekencapaciteit van kleinverbruikers die ingevoerd is ten behoeve van eenvoudige facturatie, zegt echter niets over de werkelijk benutte capaciteit van deze groep aangeslotenen. Het is voor Enexis dan ook onverklaarbaar dat de Energiekamer deze rekenhoeveelheden als maat voor de prestatie van netbeheerders wil gebruiken.

De Energiekamer gaat op die manier namelijk geheel voorbij aan het feit dat er tussen netbeheerders verschillen (kunnen) bestaan in werkelijke benutting van capaciteit door kleinverbruikers. Ons inziens zou de Energiekamer bij het bepalen van de SO per netbeheerder dan ook rekening moeten houden met de verschillen in werkelijk benutte capaciteit tussen netbeheerders. De (forfaitaire) rekencapaciteit heeft om hierboven beschreven redenen geen link met de bedoelde prestatie van netbeheerders. De Energiekamer zou dan ook moeten corrigeren voor dit verschil.

Wij zijn nog steeds van mening dat de Energiekamer verplicht is om bij een wijziging van de methode (prestatiemeting op basis van capaciteit in plaats van verbruik) dit gedegen te onderbouwen. Het zonder onderbouwing wijzigen van de methode op dit punt is volgens Enexis dan ook volstrekt arbitrair.

Ik dank u voor uw aandacht en zie het resultaat van onze reactie met belangstelling tegemoet!

